

Formueforholdet mellem Ægtefæller.

Fru Bjørg Bløndals Artikel om dette Emne i »Kvinden og Samfundet« er sikkert bleven læst med stor Interesse af Dansk Kvindesamfunds Medlemmer. Ved det nordiske Kvindesagsmøde i Fjor var Opmærksomheden netop i høj Grad henvendt paa dette Spørgsmaal, ikke mindst fordi man vidste, at den skandinaviske Familieretskommission i den kommende Tid skulde til at udarbejde Udkast til Lov herom. Desværre tillod Tiden ikke, at Spørgsmaalet drøftedes udtømmende paa Mødet, skønt sikkert mange gerne vilde have udtalt sig efter de overordentlig interessante Indledningsforedrag. Men maaske kunde Fru Bløndals Artikel nu udvirke, at flere af Dansk Kvindesamfunds Medlemmer her i Bladet kommer frem med deres Meninger og Ideer. Netop i en Sag som denne er der Brug for at øse af de Erfaringer, Kvinder har gjort i det praktiske Liv.

Enhver, der har tænkt nærmere over Ordningen af Formueforholdet mellem Ægtefæller, er sikkert klar over, at Løsningen af Spørgsmaalet ikke er nogen let Opgave. At de nu gældende Regler, navnlig Reglen om Mandens Eneraadighed over Fællesboet, er uretfærdige mod Hustruen, er ganske klart. Men hvordan skal den Regel være, der kan virke fuldt retfærdigt til begge Sider?

Jeg mener ikke, at Fru Bløndal ved sit Udkast har løst den Opgave: »indenfor en enkel Ramme at finde Plads for Livets og Udviklingens rige Variation«. Netop fordi det her drejer sig om et i det uendelige varierende Forhold mellem to Mennesker, hvor der saa at sige aldrig er nogen fuldstændig Lighed, anser jeg det for umuligt at opstille en saadan mekanisk Ramme, der skal tvinges til at passe paa alle Forhold. Den vil komme til at virke som en Prokrustesseng, og hvad enten der bliver hugget eller trukket vil det være lige pinligt.

Fru Bløndals Grundsynspunkt om hvert Menneskes »Kapitaliseringsværdi« er i Overensstemmelse med den Betragtning, der i de senere Aar stadig stærkere er bleven hævdet indenfor Kvindesagskredse, nemlig, at den gifte Kvinde, selv om hun intet ejer og intet erhverver, dog i Kraft af sin Stilling som Hustru, Husmoder og Moder udfører et Arbejde, der

er af største Værdi for Hjemmet og for Samfundet, og at hun derfor ikke skal stilles som en umyndig, der intet har at raade over selv. Navnlig for den Kvinde, der før Ægteskabet har haft selvstændigt Erhverv, maa Tilstanden føles som en »Degradation, økonomisk set«. Det er rigtigt, at Menensket, baade Mand og Kvinde, i sig selv har en personlig Kapitaliseringsværdi — men naar Fru Bløndal opstiller som Grundregel, at Ægtefællerne skal indestaa hinanden for deres »personlige Kapitaliseringsværdi« og Manden erstatte Hustruen hendes Kapitaliseringsværdi (det omvendte vil praktisk talt sjældent blive Tilfældet), naar hun ved Ægteskabet opgiver sit Erhverv, saa mener jeg, at denne Regel tager for ensidigt Hensyn til Hustruen, og ofte vil virke ubillig mod Manden. Jeg tror ikke, det er heldigt saaledes at sætte en Kvindes Værdi til en bestemt Pris, udregnet i Kroner, en Pris, som Manden skal være forpligtet til at erstatte uden Hensyn til — eller med ialfald ikke meget Hensyn til — hvorledes hans økonomiske Forhold er.

Der vil blive Tale om en »billig« eller en »dyr« Kone i en ganske ny Forstand, og der er al Rimelighed for, at Mændene i Almindelighed, da nu engang det økonomiske spiller en stor Rolle i Livet, ikke mindst ved Dannelsen af et Hjem, vil have Tilbøjelighed til at gaa uden om de »dyre« Koner, og netop derved undgaa dem, der har haft Lejlighed til at udvikle deres Evner særligt, og derfor sidder inde med en Dygtighed, der burde komme Hjem, og Børn til gode. Jo større Udbytte, de har haft af deres Evner — desto mere afskrækkende vil de virke paa Mændene! Nej, skal der fastsættes et Beløb, til Hustruens Raadighed, saa maa det være under Hensyn til de økonomiske Forhold, der kommer til at gælde for dem begge *under Ægteskabet*, jfr. nedenfor.

Pladsen forbyder at gaa ind paa alle Enkeltheder i Fru Bløndals Udkast, men jeg skal blot gøre nogle Bemærkninger til enkelte Punkter.

Jeg forstaar ikke, hvorfor der i Artiklens Punkt 4, 2. Stk., opstilles en Beregningsregel, der gør Forskel paa de Tilfælde, hvor Hustruen *beholder* sit Erhverv og de Tilfælde, hvor hun

opgiver det, men senere *genoptager* Erhvervet. Ved at udregne et Eksempel viser det sig, at Hustruen faar betydelig *mere* til Rest til sig selv i det sidste Tilfælde end i det første. Sætter vi, at Manden har en Indtægt paa 4400 Kr., at Hustruen før Ægteskabet har en Indtægt paa 1200 Kr., og at de fælles Udgifter i Ægteskabet er 3200 Kr., saa vil i det første Tilfælde, hvor Hustruen beholder sit Erhverv ved Ægteskabets Indgaaelse, Mandens Bidrag til de fælles Udgifter blive 2560 Kr., Hustruens 640 Kr. (deres Bidragspligt vil forholde sig som ca. $\frac{1}{4}$), og Manden vil faa til Rest til sig selv 1840 Kr., Hustruen 560 Kr. I det andet Tilfælde derimod, hvor Hustruen opgiver sit Selverhverv ved Ægteskabets Indgaaelse, men senere genoptager det, lad os sætte med samme Indtægt som tidligere, altsaa 1200 Kr., der skal *lægges til* den Erstatningssum, hun oppebærer, vil Mandens Bidrag til de fælles Udgifter blive 1828 Kr., Hustruens 1371 Kr. (Forholdet $\frac{1}{4}$), og Manden kun faa til Rest 1372 Kr., Hustruen derimod 1029 Kr. Men hvorfor denne Forskel? Hvorfor skal Manden stilles saa meget ringere, og Hustruen saa meget bedre, fordi hun i f. Eks. det første halve Aar efter Ægteskabet har været uden Erhverv? Det synes mig ganske vilkaarligt.

Lige saa vilkaarligt er det at sætte som absolut Regel (jfr. Punkt 7), at der ingen Erstatningspligt finder Sted mellem Ægtefæller, naar *begge* har Formue og ingen af dem »opgiver sin personlige Kapitaliseringsværdi«, altsaa begge beholder deres Selverhverv. Har f. Eks. Manden stor Formue og stor Indtægt, men Hustruen kun en ganske ringe Formue og en lille Indtægt af sit Erhverv, saa faar hun altsaa ikke andet at raade over end sin egen lille Rente- og Erhvervsindtægt, hvoraf hun tilmed skal yde sit forholdsmæssige Tilskud til Fællesudgifterne, medmindre hun derved vilde komme ned under den i Punkt 5 nævnte Minimumsgrænse. I dette Tilfælde vil det være Hustruen, der stilles ringere, end hun burde.

Punkt 9 antyder, at Ægtefællerne eventuelt kan træffe Aftale om, at de skal hæfte for Gæld i en anden Proportion, end deres Indtægter angiver. Hvis der dermed tænkes paa, at de